

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Marka Bedřicha, soudce Mgr. Marka Zimy a soudkyně JUDr. Jitky Hroudové ve věci

žalobkyně: **E. A. K.**
bytem X
zastoupena advokátem Mgr. Michalem Mazlem
sídlem Belgická 276/20, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalované spočívajícím v nepokračování přerušného řízení o žalobkynině žádosti o udělení státního občanství

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Vymezení věci

- 1. Žalobkyně se na soud obrátila s žalobou na ochranu před nezákonným zásahem. Ten spatřuje v tom, že žalovaný nepokračuje v řízení o její žádosti poté, co odpadla překážka, pro kterou bylo řízení přerušeno.
- 2. Soud dospěl k závěru, že žalované jednání není zásahem ve smyslu § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.). Správným žalobním typem je žaloba na ochranu proti nečinnosti. Ta by ale v žalobkynině případě byla opožděná, proto soud žalobu odmítl.

2. Žalobní argumentace

- 3. Žalobkyně je státní občanskou Ruské federace. V květnu 2023 požádala o udělení českého státního občanství. Žalovaný o její žádosti nerozhodl v zákonné lhůtě. Žalobkyně požádala ministra vnitra, aby vydal opatření proti nečinnosti, což ministr v prosinci 2024 učinil a přikázal žalovanému, aby do 60 dnů rozhodl. Žalovaný následně v únoru 2025 řízení přerušil a vyzval žalobkyni, aby odstranila vady žádosti. To žalobkyně v březnu 2025 učinila, ale žalovaný v řízení již nijak nepokračoval. Důvodem jeho nečinnosti je, že řízení o žalobkynině žádosti je od 11. 2. 2025 ze zákona přerušeno (§ 7y odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. ve spojení s čl. II zákona č. 24/2025 Sb.).
- 4. Žalobkyně je přesvědčena, že žalovaný měl v řízení o její žádosti pokračovat poté, co od žalobkyně obdržel požadované doklady, kterými odstranila vady žádosti. O tomto postupu měl žalobkyni vyrozumět dle § 65 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Výše citovaná úprava, v jejímž důsledku došlo k přerušení řízení ze zákona, je dle žalobkyně protiústavní a v rozporu s jejími základními právy.
- 5. To, že žalovaný v řízení nepokračuje, ač odpadl důvod pro jeho přerušení, představuje dle žalobkyně nezákonný trvající zásah. Zdůraznila, že proti takovému zásahu se nelze bránit

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

jiným žalobním typem. Ve věci totiž nebylo vydáno žádné rozhodnutí a nejde ani o nečinnost, protože žalobkyně nezákonnost nespátřuje v nevydání meritorního rozhodnutí, ale v tom, že žalovaný v rozporu se zákonem nepokračoval v řízení. Žalobkyně dále poukázala na to, že judikatura Nejvyššího správního soudu (NSS) i Ústavního soudu dovodila, že zásah mohou ve výjimečných případech představovat též procesní úkony. O takový případ jde právě v jejím případě, neboť nepokračování v řízení zasahuje do jejího práva na spravedlivý proces. Žalovaný v řízení nepokračuje v důsledku protiústavní zákonné úpravy, jde proto o zásah nezákonný.

3. Posouzení věci soudem

6. Soud posoudil žalobu a dospěl k závěru, že není přípustná.
7. Dle § 82 s. ř. s. se *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*
8. Žaloba na ochranu před nezákonným zásahem je nepřipustná, lze-li se ochrany domáhat jinými právními prostředky (§ 85 s. ř. s.).
9. Tento důvod nepřipustnosti je projevem subsidiarity zásahové žaloby. Správní soudnictví zná tři hlavní žalobní typy, přičemž mezi nimi existuje právě vztah subsidiarity. To „*vnáší do soudního řádu správního logické a systematické uspořádání*“ (bod 35 nálezu Ústavního soudu ze 14. 1. 2020, sp. zn. III. ÚS 2383/19). Princip subsidiarity se zdůrazňuje právě při posuzování přípustnosti žaloby (rozsudek NSS z 21. 12. 2016, čj. 8 As 80/2016-36, bod 22 a 23). Rozšířený senát NSS shrnul význam subsidiarity tak, že „*nesmí totiž existovat žádné jiné správní řízení ani žádný jiný moment, kdy osoba v minulosti mohla nebo teprve v budoucnu bude moci chránit své subjektivní hmotné právo v rámci veřejné správy nebo žalobou před správním soudem*“ (bod 85 rozsudku z 26. 3. 2021, čj. 6 As 108/2019-39, č. 4178/2021 Sb. NSS).
10. Žalobkyně spatřuje zásah v tom, že žalovaný „*po odpadnutí překážky, pro niž bylo řízení přerušeno, nepokračuje v řízení o udělení státního občanství*“. Takové jednání však nemůže být nezákonným zásahem.
11. Podle § 65 odst. 2 správního řádu pokračuje správní orgán v řízení, jakmile odpadne překážka pro niž bylo řízení přerušeno. O pokračování v řízení vyrozumí správní orgán účastníka a provede o tom záznam do spisu. Žalovaný takto dle žalobních tvrzení nepostupoval.
12. Žalobkyně v žalobě sice zdůrazňuje, že se nemůže bránit žalobou na ochranu proti nečinnosti, neboť se nedomáhá vydání rozhodnutí ve věci, ale pouze toho, aby žalovaný pokračoval v řízení o její žádosti (bod 10 žaloby). S tím však soud nesouhlasí.
13. Z žalobní argumentace je zřejmé, že žalobkyně má za to, že odpadl důvod pro přerušování řízení (výzva k odstranění vad) a přerušování ze zákona nemá účinky, neboť zákonná úprava je protiústavní. Žalobkyně tedy tvrdí, že není dán důvod pro přerušování řízení a žalovaný má v řízení pokračovat. To je však typickou otázkou, kterou soudy posuzují právě v řízení na ochranu proti nečinnosti (usnesení rozšířeného senátu NSS z 14. 1. 2014, čj. 7 Ans 10/2012-46, č. 3013/2014 Sb. NSS; nověji např. rozsudek NSS z 27. 6. 2024, čj. 7 As 41/2024-31, bod 14).

14. Pokud je žalobkyně přesvědčena, že žalovaný má v řízení pokračovat (a tedy i o její žádosti věcně rozhodnout), musí se bránit právě žalobou na ochranu proti nečinnosti. V rámci ní by soud mohl posuzovat, zda jsou dány důvody pro přerušení řízení a zda jsou tyto důvody (či právní úprava) v souladu s ústavními požadavky. Pokračování v řízení totiž není hodnotou a účelem samo o sobě, ale vždy směřuje k tomu, aby řízení bylo skončeno.
15. Žalobkyně má sice pravdu, že některé procesní úkony mohou samy o sobě představovat nezákonný zásah. Je tomu tak ale pouze v případech, kdy dosáhnout určité (výjimečné) intenzity (tomu odpovídají i rozsudky NSS ze 17. 1. 2018, čj. 9 Afs 85/2016-51, a z 18. 12. 2019, čj. 1 Afs 458/2018-42, č. 3965/2020 Sb. NSS, na které žalobkyně odkazovala). Tak tomu ale v tomto případě není, neboť samotné nevyrozumění žalobkyně o pokračování v řízení nepředstavuje nikterak intenzivní nezákonný zásah do jejích práv. Podstatným zásahem do žalobkyniných práv je totiž (dle žalobkyně nezákonné) nepokračování v řízení a nerozhodnutí o její žádosti *bez zbytečných průtahů* (§ 6 odst. 1 věta první správního řádu). K ochraně před tímto zásahem však slouží žaloba na ochranu proti nečinnosti.
16. Obdobné závěry zaujal NSS v rozsudku z 30. 6. 2016, čj. 8 As 79/2016-24. Zde vysvětlil, že žalobou na ochranu před nezákonným zásahem se nelze bránit tomu, že prvostupňový správní orgán nepředložil do 30 dnů od doručení odvolání spis odvolacímu správnímu orgánu. Ačkoliv je takové jednání v rozporu s § 88 odst. 1 správního řádu, nemá se účastník bránit žalobou proti nezákonnému zásahu, ale má se domáhat ochrany proti nečinnosti (bod 16 citovaného rozsudku).
17. Soud proto shrnuje, že nevydání vyrozumění o pokračování v řízení není nezákonným zásahem a proti nepokračování v řízení se žalobkyně nemůže bránit žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, nýbrž prostředky na ochranu proti nečinnosti.
18. Z ustálené judikatury plyne, že nesprávná volba žalobního typu nemůže být žalobkyni na škodu. Soud ji v takových případech musí o svém právním názoru poučit a dát jí prostor na reakci a úpravu žaloby (srov. podrobný popis v části 3. odůvodnění nálezu Ústavního soudu ze 14. 8. 2019, sp. zn. II. ÚS 2398/18). Soud však dospěl k závěru, že v žalobkynině případě není pro výzvu ke změně žalobního typu prostor. Nečinnostní žaloba by totiž byla opožděná.
19. Žalobu na ochranu proti nečinnosti *lze podat nejpozději do jednoho roku ode dne, kdy ve věci, v níž se žalobce domáhá ochrany, marně proběhla lhůta stanovená zvláštním zákonem pro vydání rozhodnutí* (§ 80 odst. 1 s. ř. s.). *Zmeškání lhůty nelze prominout* (odst. 2). Stanovení této lhůty neodporuje ústavním předpisům (nálezy Ústavního soudu z 14. 7. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 25/19, č. 147/2020 USn., a z 24. 8. 2021, sp. zn. IV. ÚS 3523/20, č. 144/2021 USn.).
20. Z žalobních tvrzení a listin, které žalobkyně přiložila k žalobě (usnesení o přerušení řízení z 3. 2. 2025 a opatření proti nečinnosti z 2. 12. 2024), shodně plyne, že žalobkyně požádala krajský úřad 3. 5. 2023 o udělení státního občanství a úřad postoupil správnímu orgánu prvního stupně spisový materiál 13. 6. 2023. Řízení o žalobkynině žádosti bylo poprvé přerušeno až 3. 2. 2025.
21. Žalovaný měl o žalobkynině žádosti povinnost rozhodnout *do 180 dnů ode dne, kdy mu byla žádost doručena* (§ 23 odst. 1 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky). Lhůta pro rozhodnutí počala běžet 13. 6. 2023 a uplynula v pondělí 11. 12. 2023. Následující den začala žalobkyni běžet roční lhůta pro podání žaloby, která uplynula 12. 12. 2024 (§ 40 odst. 2 s. ř. s.). Žalobkyně podala žalobu 17. 4. 2025, tedy po uplynutí lhůty pro podání nečinnostní žaloby. Ta by proto byla opožděná a soud by ji musel odmítnout [§ 46 odst. 1

písm. b) s. ř. s.]. Za takové situace by bylo zbytečné žalobkyni vyzývat ke změně žalobního typu, neboť ani s ním by nemohla být úspěšná.

4. Závěr

22. Žalobkyní označený zásah není zásahem, proti kterému by bylo možné se bránit zásahovou žalobou. Správným žalobním typem by byla žaloba na ochranu proti nečinnosti, nicméně ta by byla opožděná. Soud se proto nemohl zabývat žalobkyninými argumenty o protiústavnosti § 7y odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. ve spojení s čl. II zákona č. 24/2025 Sb.
23. Soud proto žalobu na ochranu před nezákonným zásahem výrokem I. odmítl jako nepřipustnou podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 85 s. ř. s.
24. Výrokem II. soud rozhodl o náhradě nákladů řízení podle § 60 odst. 3 věta první s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 15. května 2025

Mgr. Marek Bedřich v. r.
předseda senátu